

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Рішення вченої ради Сумського державного університету з питання:
«Стан практично-орієнтованої підготовки студентів університету
та заходи щодо її поліпшення»

Розглянувши питання «Стан практично-орієнтованої підготовки студентів університету та заходи щодо її поліпшення», вчена рада університету зазначає, що практична підготовка здобувачів вищої освіти є однією з основних компонент забезпечення якості вищої освіти і, як результат, конкурентоспроможності випускників університету на ринку праці. Необхідність посилення практично-орієнтованої підготовки студентів підкреслюється також змістом Закону України «Про вищу освіту»: при розробці нових стандартів вищої освіти та забезпечення її якості центральним стає формування певних компетентностей випускника.

В університеті накопичений певний досвід організації практичної підготовки студентів у навчальних центрах як базах практики безпосередньо в університеті або на базі підприємств чи установ, інших організаційних структурах (філії кафедр, експериментальний науково-дослідний інститут, «Юридична клініка» та ін.). Системно на високому рівні здійснюється практично-орієнтована підготовка студентів медичного інституту університету: навчальних процес для студентів старших курсів проводиться безпосередньо на клінічних кафедрах, які розташовані у профільних лікувальних закладах з використання професійного контексту та насичення навчального процесу елементами професійної діяльності. Для інших спеціальностей, за якими проводиться підготовка фахівців, характерним є недостатня практично-орієнтована змістовність практичних та лабораторних занять, різних форм самостійної роботи студентів.

Внаслідок низького рівня практично-орієнтованої підготовки студентів зростає розрив між вимогами ринку праці та компетенціями випускника. Відсутність навичок практичної роботи, знань сучасних технологій та обладнання підприємств призводить також до недостатньої підготовки випускника до першого робочого місяця. Швидкий розвиток існуючих і поява нових технологій вимагають від сучасного фахівця вміння самонавчатися і мати такий рівень фундаментальної підготовки, на базі якої можна нарощувати необхідні вузькоспеціалізовані компетентності, мати здатність швидко адаптуватися до змін. Все це потребує перегляду змісту та форм навчального процесу (зокрема, застосування сучасних методик і технологій навчання, сучасного навчально-методичного забезпечення навчального процесу, перегляду організації практик студентів тощо), збалансованості фундаментальної та практичної підготовки студентів. Вирішення цих завдань неможливе без врахування специфіки регіональних потреб ринку праці та залучення роботодавців як до формування змісту вищої освіти, так і

різносторонньої їх участі у процесі підготовки студентів, залучення сучасної матеріально-технічної бази замовників кадрів. Важливим чинником підвищення практичної підготовки студентів є відповідна кваліфікація професорсько-викладацького складу університету (насамперед тих, які забезпечують підготовку з професійно-орієнтованих дисциплін).

Враховуючи зазначене та з метою підвищення рівня практично-орієнтованої підготовки студентів університету, **вчена рада університету постановила:**

1. Підготувати проект змін (введення окремого розділу) до «Загальних вимог щодо укладання робочої програми з навчальної дисципліни» (затверджені наказом ректора № 427-I від 21.07.2008 р.), що спрямований на поширення методик і технологій навчання та змістовного наповнення навчальних дисциплін компонентами, які спрямовані забезпечити неперервну практично-орієнтовану підготовку студентів протягом всього періоду їх навчання, зокрема:
 - a) поширити практику проектно-орієнтованих форм організації самостійної роботи студентів, при цьому для кожної спеціальності передбачити щонайменше одного комплексного практично-орієнтованого проекту за кожним ступенем освіти;
 - b) збільшити частку практично-орієнтованих, багатоступеневих завдань для студентів на практичних заняттях, переважно виконання курсових і кваліфікаційних робіт (проектів) за реальними завданнями підприємств, установ та організацій, виконання міжкафедральних комплексних кваліфікаційних робіт;
 - c) запровадити проведення комплексних практично-орієнтованих лабораторних робіт (у випадку, якщо проведення таких робіт передбачається навчальними планами) тривалістю 6-8 академічних годин;
 - d) більш широко використовувати у навчальному процесі віртуальні лабораторні роботи, насамперед у випадку відсутності відповідного навчального лабораторного чи технологічного обладнання;
 - e) більш активно запровадити практику застосування у навчальному процесі ситуаційних задач та завдань, кейс-технологій, системного використання професійного контексту та насичення навчального процесу елементами професійної діяльності (контекст-технології навчання), тощо.

Відповідальні: доц. Юскаєв В.Б., декани факультетів, директори інститутів, зав. кафедрами.

Термін виконання: 30.04.2015 р.

2. З метою поглиблення рівня інтеграційних зв'язків із замовниками кадрів, спрямованих на забезпечення практично-орієнтованої підготовки студентів:
 - a) розширити практику створення на базі підприємств або за їх сприянням на базі університету навчальних центрів, філій кафедр тощо із залученням до навчального процесу представників

підприємств чи установ (щонайменше одна діюча філія (центр) за спеціальністю);

Відповідальні: декани факультетів, директори інститутів, зав. випускових кафедр.

Термін виконання: постійно.

- b) розробити та подати ректорату на затвердження критерії оцінки діяльності випускових кафедр щодо рівня співпраці з замовниками кадрів у практичній підготовці студентів: обсяги навчальних доручень, які виконуються фахівцями-практиками; кількість впроваджених рацпропозицій, патентів на винаходи на підприємстві; кількість впроваджених або рекомендованих до впровадження розробок у курсових і дипломних проектах випускників; відсоток працевлаштування та кар'єрний ріст випускників на підприємства – партнерах з підготовки фахівців за довготривалий період (2 роки та більше) тощо;

Відповідальні: доц. Васькін Р.А.

Термін виконання: 30.04.2015 р.

- c) розробити та подати ректорату на затвердження критерії оцінки діяльності навчальних центрів та інших спільних з замовниками кадрів структурних підрозділів щодо рівня співпраці у практичній підготовці студентів: обсяги навчальних доручень, які виконуються фахівцями-практиками; відсоток працевлаштування та кар'єрний ріст випускників за довготривалий період (2 роки та більше), які проходили навчання на базі центрів тощо;

Відповідальні: доц. Васькін Р.А.

Термін виконання: 30.04.2015 р.

- d) розробити систему підвищення мотивації щодо залучення до навчального процесу фахівців-практиків. Зокрема, передбачити виділення кафедрам додаткового штату, застосування погодинної форми оплати тощо за умови проведення навчального процесу на цих кафедрах досвідченими фахівцями – практиками;

Відповідальні: доц. Карпуша В.Д.

Термін виконання: 31.03.2015 р.

- e) поширити практику захисту кваліфікаційних робіт студентів безпосередньо на профільних підприємствах, організаціях чи установах, обов'язкового включення до складу екзаменаційних комісій з атестації здобувачів вищої освіти авторитетних представників роботодавців;

Відповідальні: зав. випускових кафедр.

Термін виконання: постійно.

- f) при формуванні методичних комісій інститутів (факультетів) (комісій з якості) вважати обов'язковим включення до їх складу авторитетних

представників роботодавців провідних підприємств чи установ, у тому числі для експертної оцінки відповідності навчальних планів та робочих програм навчальних дисциплін сучасним вимогам ринку праці.

Відповідальні: декани факультетів (директори інститутів).

Термін виконання: постійно.

3. Розробити проект нової редакції «Положення про практику», яка серед традиційних форм організації практики студентів передбачає:
- розширення форм та механізмів проходження практик (довготривалі та короткотермінові практики; поєднання видів практик та стажувань; накопичувальний механізм зарахування практики тощо);
 - залучення студентів до виконання науково-дослідних та госпдоговірних робіт, які виконуються кафедрами університету, як компоненти практики;
 - набуття студентами практичних навичок під час виконання завдань у підрозділах університету, які є профільними для спеціальності навчання студента (ІТ-служби, Перекладацький центр та ін.);
 - проходження практик через механізми виконання студентами відкритих практично-орієнтованих завдань та проектів провідних організацій та установ (наприклад, створення коду для різних проектів з відкритим кодом компанії «Google Summer of Code»);
 - проходження студентами практик та стажувань за принципом «сендвіч-програм» (період навчання – період стажування – період навчання...);
 - організацію практики та стажування студентів за кордоном.

Відповідальні: доц. Васькін Р.А.

Термін виконання: 31.05.2015 р.

4. Завідувачам кафедр відповідно до «Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників СумДУ» забезпечувати проходження стажування викладачів як на вітчизняних, так і закордонних підприємствах чи установах.

Термін виконання: постійно.

5. На основі даного рішення розробити цільову комплексну програму «Практично-орієнтована складова підготовки студентів у СумДУ», яка, в тому числі, передбачає план основних заходів, механізми моніторингу динаміки основних індикаторів Програми, періодичність її розгляду на Вченій раді тощо.

Відповідальні: доц. Карпуша В.Д.

Термін виконання: 30.09.2015 р.

Схвалено вченою радою СумДУ.
Протокол №8 від 19 лютого 2015р.

Голова вченої ради

Васильєв А.В.

Вчений секретар

Рубан А.І.